

New York City Celebrates Its 400th Anniversary

It is hard to believe that New York City was once a small Dutch settlement.

An old document shows that Dutch settlers did, in fact, pay for this land.

The document can be seen at the city's South Street Seaport Museum.

Martin Berense is head of the Netherlands National Archives.

Thành phố New York tổ chức kỉ niệm 400 năm tuổi

Thật khó tin rằng thành phố New York trước đây là một khu định cư nhỏ của người Hà Lan.

Một văn bản cổ cho thấy những người định cư Hà Lan thực sự đã ở đây và thực tế là đã bỏ tiền ra mua vùng đất này.

Mọi người có thể xem văn bản này ở bảo tàng South Street Seaport.

Martin Berense là giám đốc cục văn thư quốc gia Hà Lan.

<p>He says the letter tells about a ship arriving in Amsterdam.</p>	<p>Ông nói bức thư nói về một chuyến tàu cập cảng Amsterdam.</p>
<p>The ships operator said, The settlement is going well. And, we bought the island of Manhattan for sixty guilders.</p>	<p>Nhân viên vận hành tàu nói, việc định cư đang tiến triển tốt. Và, chúng tôi đã mua đảo Manhattan với giá 60 gundon (tiền Hà Lan).</p>
<p>The letter is on loan for New Yorks four hundredth anniversary.</p>	<p>Bức thư đang được cho mượn để phục vụ cho lễ kỉ niệm 400 năm thành phố New York.</p>
<p>Berendse says the letter tells about the settlement, which became New York.</p>	<p>Berendse nói rằng bức thư đề cập đến khu định cư mà sau này trở thành New York.</p>
<p>The museum also has a map of the settlement.</p>	<p>Bảo tàng cũng có một bản đồ của khu định cư.</p>
<p>Another map shows just how small Manhattan was.</p>	<p>Một bản đồ khác cho thấy mức độ nhỏ bé của Manhattan trước đây.</p>
<p>That changed when Britain took control.</p>	<p>Điều này đã thay đổi khi Anh Quốc nắm quyền kiểm soát.</p>
<p>Historian Barry Lewis says the British filled in part of the East River with waste because more land was needed.</p>	<p>Nhà sử học Barry Lewis nói rằng người Anh đã lấp đầy một phần sông Đông bằng rác thải vì họ cần nhiều đất hơn.</p>
<p>BARRY LEWIS: We had only about one hundred thousand people at the</p>	<p>BARRY LEWIS: Chúng ta chỉ có khoảng 100 nghìn người vào đầu thế kỷ 19.</p>

<p>beginning of the nineteenth century.</p> <p>By 1875, the population of Manhattan is over one-million people.</p> <p>By 1910, over two million people are living in Manhattan island.</p> <p>The Brooklyn Bridge was built in eighteen eighty-three so people could move to Long Island, where land was less costly.</p> <p>Lewis says people crossed the East River by carriage or boat. Or they walked across the bridge.</p> <p>He says New Yorks underground trains led to the development of land in areas far from the center of the city.</p> <p>Many businesses needed to be in Manhattan.</p> <p>So developers started building up, creating the skyscraper.</p> <p>BARRY LEWIS: People were afraid it would fall down in the first</p>	<p>Đến năm 1875, dân số của Manhattan là trên 1 triệu người.</p> <p>Đến năm 1910, hơn 2 triệu người đang sống ở đảo Manhattan.</p> <p>Cầu Brooklyn được xây dựng năm 1883 vì thế người dân có thể chuyển đến Long Island, nơi đất đai ít đắt đỏ hơn.</p> <p>Lewis nói rằng người dân đi qua sông Đông bằng xe ngựa hoặc thuyền. Hoặc họ đi bộ qua cầu</p> <p>Ông nói tàu điện ngầm New York dẫn đến sự mở rộng đất đai ra xa trung tâm thành phố.</p> <p>Nhiều hoạt động kinh doanh thương mại cần diễn ra ở Manhattan.</p> <p>Vì vậy, những nhà phát triển bắt đầu phát triển xây dựng, tạo ra các tòa nhà chọc trời.</p> <p>Mọi người lo sợ tòa nhà sẽ đổ sụp trong cơn gió bão đầu tiên</p>
--	--

<p>windstorm.</p> <p>And anyone who had property in the commercial buildings next to it, they were terrified that no one would rent in their buildings because that thing was next door.</p> <p>But more and more skyscrapers were built. Each one was higher than the next.</p> <p>Lewis says the big reason for so many skyscrapers was money.</p> <p>He says New York was built by investments in land.</p> <p>That is not why everything was built.</p> <p>Some structures have improved the look of the city.</p> <p>Two examples are the Washington Square Arch and the Guggenheim Museum.</p> <p>But money is still important on the island that began as a trading center four centuries ago.</p>	<p>Và bất cứ ai có bất động sản trong các tòa nhà thương mại kế bên cạnh, họ cũng lo sợ rằng không ai sẽ thuê ở trong các tòa nhà của mình vì nhà chọc trời đó ở ngay liền kề.</p> <p>Nhưng ngày càng có nhiều hơn các tòa nhà chọc trời được xây dựng. Cái sau cao hơn cái trước.</p> <p>Lewis nói lý do lớn cho việc xây dựng nhiều tòa nhà chọc trời là tiền.</p> <p>Ông nói New York đã được xây dựng bởi những khoản đầu tư vào đất đai.</p> <p>Đó không phải là lý do duy nhất để người ta xây dựng mọi thứ.</p> <p>Một số công trình đã cải thiện diện mạo của thành phố.</p> <p>Hai ví dụ trong số đó là cổng vòm công viên Washington Square và bảo tàng Guggenheim.</p> <p>Nhưng tiền vẫn rất quan trọng trên đảo khi nơi đây bắt đầu trở thành trung tâm thương mại 400 năm trước.</p>
---	---

<p>The area the Dutch settled is now Wall Street, the worlds financial capital.</p> <p>Im Steve Ember.</p>	<p>Khu vực người Hà Lan định cư giờ đây là phố Wall, trung tâm tài chính của thế giới.</p> <p>Tôi là Steve Ember.</p>
--	---